

Resultaat Meten 2020-2021

September 2021

Platformjaar 2020-2021 werd gezien als ‘tussenjaar’ voor het onderwerp meten binnen Platform CB'23. Er was weliswaar geen actieteam, maar er is waardevolle beweging geweest rond het onderwerp meten waarin Platform CB'23 een rol heeft gespeeld.

I Wat is er gedaan?

I.1 Implementatietraject

Om leidraad 2.0 uitvoerig te testen zijn marktpartijen opgeroepen er mee aan de slag te gaan. Vanuit het Platform CB'23 is hier een gefaciliteerd traject voor aangeboden, dat we pilot trajecten hebben genoemd. Marktpartijen konden zich hiervoor aanmelden, waarbij platform CB'23 plenaire kennissessies heeft georganiseerd, bestaande hulpmiddelen (zoals een rekensheet en dataset) heeft aangeboden en de mogelijkheid heeft geboden om gebruik te maken van een coach (voor 20 uur). Deze coaches zijn experts, vaak ook actief deelnemer geweest aan eerdere actieteams en werkgroepen, die de marktpartijen helpen bij het uitvoeren van hun eigen case studie.

De pilot trajecten zijn heel goed verlopen. In totaal hebben 35 marktpartijen er aan deelgenomen en daarvan hebben er 11 gebruik kunnen maken van een coach. Er zijn 3 plenaire sessies geweest, die we telkens in een GWW en een B&U (bouw) deel hebben gesplitst. De deelnemers hebben issues, die ze ervaren bij gebruik van de leidraad, gemeld via een webform. In de plenaire sessie zijn ervaringen en resultaten gedeeld door de deelnemers, hetgeen als zeer waardevol werd ervaren.

De pilot trajecten zijn afgesloten met een online enquête onder de deelnemers, die we ook open hebben gesteld aan andere partijen die met de leidraad hebben gewerkt en geen deelnemer zijn geweest aan de pilot trajecten. Er hebben 21 partijen de enquête ingevuld.

I.2 Afstemming externe partijen en andere actieteams

Bij de start van Platformjaar 2020-2021 is aandacht besteed aan het verankeren van de fundamentele uitgangspunten van de kernmeetmethode in de opzet van de actieteams circulair ontwerpen en circulair inkopen. Gedurende het jaar zijn regelmatig conceptversies van beide nieuwe leidraden bekeken om deze afstemming te blijven waarborgen. Daarnaast is onderzocht is of het hoofdstuk over adaptief vermogen uit de leidraad meten wellicht beter paste in de leidraad circulair ontwerpen. Dit heeft uiteindelijk geleid tot het voorstel voor het nieuwe actieteam Toekomstig hergebruik.

Het platform heeft gedurende het jaar herhaaldelijk aangestuurd op harmonisatie van de uitgangspunten van verschillende tools en methodieken voor het beoordelen van adaptief vermogen en losmaakbaarheid met o.a. W/E adviseurs, Brinkgroep en Koninklijke Metaalunie.

NIBE heeft een opdracht uitgevoerd voor NMD, waarin de nationale milieudatabase geschikt gemaakt werd voor de data die nodig zijn om de meetmethode voor circulariteit uit te voeren. NEN heeft namens het Platform in de klankbordgroep voor dit project gezeten.

Daarnaast heeft het platform de ontwikkelingen van ‘vrijere’ beschikbaarheid van data uit de NMD gevolgd. De mogelijkheden van de nieuwe data-viewer (die op 1 juni gelanceerd is) zijn bekeken. Een reactie op deze ontwikkeling wordt voorbereid.

1.3 Samenbrengen input

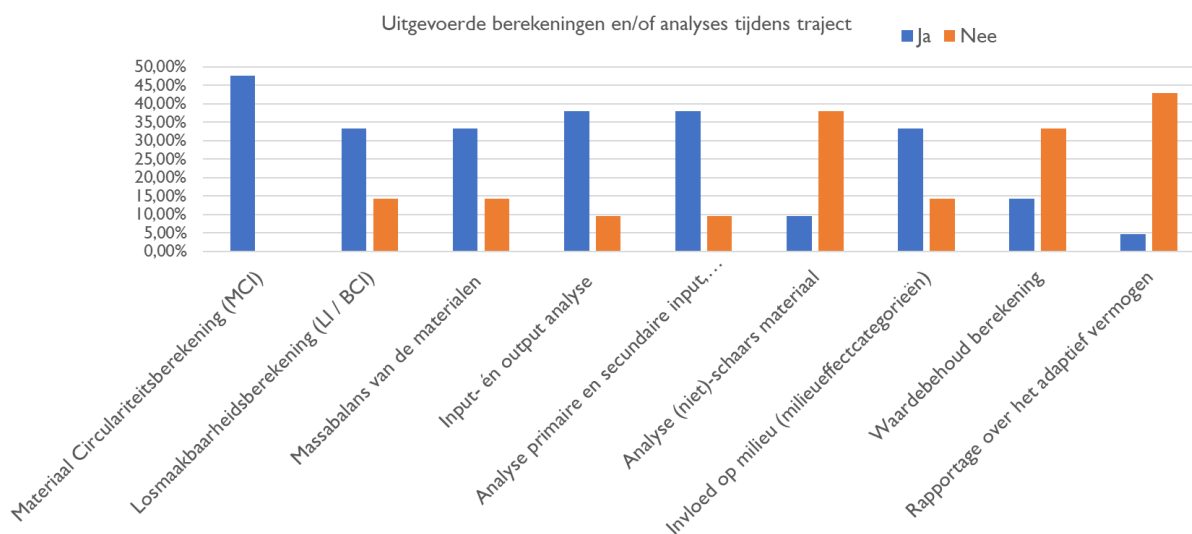
Spontane feedback en vragen vanuit verschillende marktpartijen zijn waar mogelijk beantwoord en anders bewaard voor behandeling door een volgend actieteam. Voorbeelden van partijen die spontaan contact opnamen en de aandachtspunten die zij meegaven voor een volgend actieteam zijn Centrum Hout over hernieuwbaarheid, RWS over waarderen en praktische toepasbaarheid, en stichting NMD over biobased bouwen.

2 Wat heeft het opgeleverd?

2.1 Resultaten van de meetmethode

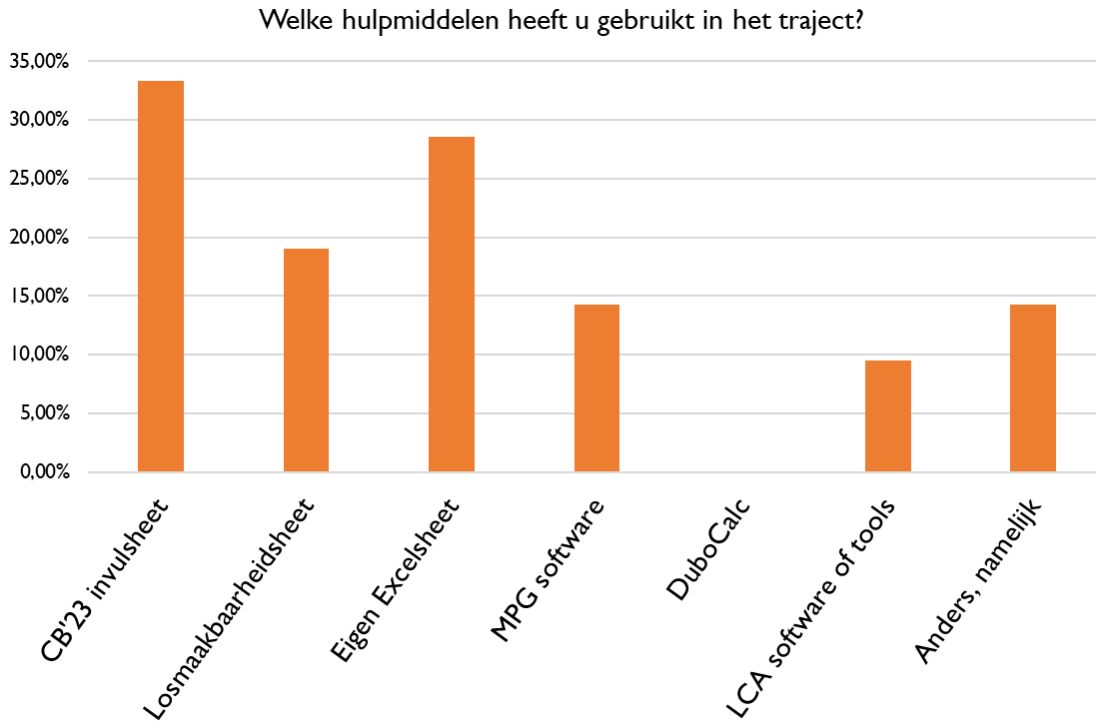
Uit de enquête zijn een aantal inzichten opgehaald met betrekking tot gebruik van de methode. Tevens hebben we om concrete (kwantitatieve resultaten) gevraagd. Dit laatste is helaas door een beperkt aantal partijen ingevuld om hier nu een conclusie aan te kunnen verbinden. We zullen de resultaten van de enquête nog wel in een document verzamelen om vast te leggen en te kunnen verspreiden. Vooraf hebben we de deelnemers aangegeven de resultaten enkel geanonimiseerd en gemiddeld over gebouw type en uitvoeringsfase te zullen delen. Gezien het beperkt aantal deelnemers met kwantitatieve resultaten hebben we besloten daarvan af te zien.

Een aantal belangrijke inzichten uit de enquête willen we hier delen.

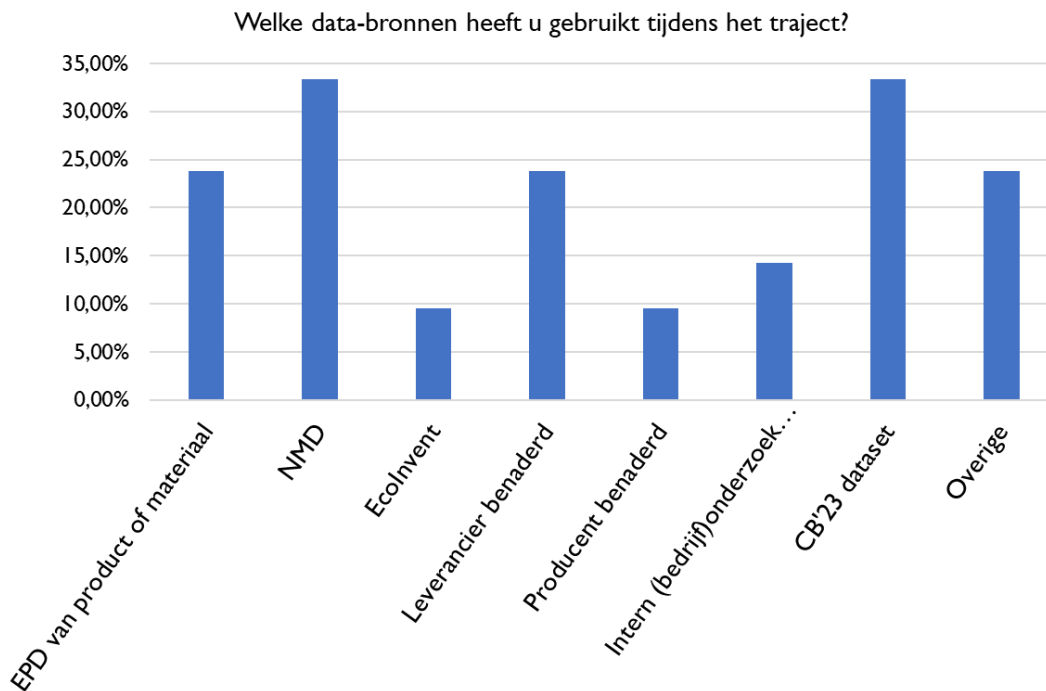

Figuur 1. Overzicht van de uitgevoerde berekeningen door gebruikers van de Leidraad, zoals aangegeven in de enquête.

Zoals Figuur 1 laat zien maken de gebruikers van de leidraad gebruik van een groot aantal berekeningen om een analyse op hun project uit te voeren. Dit was vooraf ook de verwachting. Opvallend is dat de rapportage over adaptief vermogen weinig wordt uitgevoerd en een aanzienlijk deel van de deelnemers aangeeft hier bewust geen gebruik van te hebben gemaakt.

Figuur 2. Overzicht van de hulpmiddelen die gebruikers aangeven te hebben gebruikt in hun analyse.

Figuur 3. Overzicht van de gebruikte data-bronnen door de deelnemers aan de enquête.

Opvallend is dat er een groot aantal data-bronnen wordt genoemd. Deze zijn ook allemaal zeker nuttig in het kader van een dergelijke analyse. Blijkbaar zijn de gebruikers goed bekend met de databronnen (zoals de Nationale Milieudatabase, EPD's en Ecolnvent). Dit suggereert dat een groot deel van de gebruikers van de leidraad (en deelnemers aan de enquête) enige LCA ervaring of kennis hebben.

2.2 Issues met de meetmethode

De feedback over de meetmethode die gedurende het jaar ontvangen is, is verwerkt in een zgn. 'issuelijst'. De feedback is hierin gecategoriseerd naar onderwerp en zodoende behapbaar gemaakt voor een volgend actieteam. Hieronder zijn de hoofdonderwerpen benoemd die uit de issuelijst naar voren kwamen. De onderliggende vragen en ervaringen met de methode heeft het platform in haar bezit. Deze hoofdonderwerpen zullen geprioriteerd worden en waar wenselijk toegewezen aan een werkgroep van het nieuwe platformjaar.

- Verbeteren geschiktheid methode voor **renovatieprojecten**
- Verduidelijken **indeling tussen input- en outputcategorieën** (bijv. waar valt grond onder? Of een grondstof die gewonnen is als restproduct? Hoeveel mag je een bestaand product bewerken om het nog hergebruik te noemen?)
- Verbeteren van de **uitvoerbaarheid** van de meetmethode
- Betere ondersteuning bij het **verzamelen van data**
- Verder uitwerken van het model om **waardebehoud, en hoog- en laagwaardigheid** te bepalen
- Verduidelijken **streefgrenzen** van meetmethode
- Welke **functionele eenheid** kan gekozen worden om vergelijkbaarheid en reproduceerbaarheid te verbeteren?
- Verbeteren eenduidigheid bij het maken van berekeningen over **meerdere levens-/gebruikscycli** (bijv. levensduur, onderscheid gebruiksduur en levensduur)
- Beter duiden **positie hernieuwbare grondstoffen** (bijv. zou apart zichtbaar moeten zijn welk aandeel te verbranden materialen hernieuwbaar is?)
- Beschikbaar maken van richtlijnen voor **toekomstscenario's** en de aannames die daarin gedaan worden
- Versterken van de koppeling tussen de analyse van het **adaptief vermogen** van een bouwwerk en de **losmaakbaarheid** van bouwproducten en de gevolgen die deze eigenschappen hebben voor de **materiaalbalans**
- Garanderen van **reproduceerbaarheid en validiteit**
- Handvatten voor **duiding van resultaten** zijn gewenst, net als afspraken over **transparantie van de onzekerheden in de resultaten**
- Duiden van relatie tussen circulariteit met thema's als luchtkwaliteit, biodiversiteit, voedselvoorziening, etc.
- De meetmethode laat de **beoordeling** over wat circulair is nog bij de gebruiker
- Afspraken en handvatten bij **ontbrekende data**

3 Volgend jaar

Tussen september 2021 en juli 2022 zal een nieuw actieteam Meten van circulariteit aan de slag gaan om een belangrijk deel van de issues te adresseren, de methode voor het bepalen van waardebehoud verder uit te breiden, en een slag te slaan in de gebruiksvriendelijkheid van de meetmethode.

De werkgroepen die hiermee aan de slag gaan krijgen de resultaten en ervaringen uit dit implementatiejaar mee als input voor hun werkzaamheden.